

Na osnovu člana 77 stav 8 Zakona o bezbjednosti hrane ("Službeni list CG", broj 57/15), Vlada Crne Gore, na sjednici od 8. septembra 2016. godine, donijela je

Uredbu o bližim zahtjevima za stavljanje na tržište hrane za životinje*

Uredba je objavljena u "Službenom listu CG", br. 63/2016 od 6.10.2016. godine, stupila je na snagu 14.10.2016, a primenjuje se od 1.6.2017.

* U ovu uredbu prenijeta je Regulativa (EU) br. 767/2009 Evropskog parlamenta i vijeća od 13. jula 2009. godine o stavljanju na tržište i korišćenju hrane za životinje/Regulation (EC) No 767/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on the placing on the market and use of feed.

Predmet

Član 1

Ovom uredbom propisuju se bliži zahtjevi za stavljanje na tržište i korišćenje hrane za životinje koje se koriste za proizvodnju hrane za ishranu ljudi, odnosno ne koriste za proizvodnju hrane, zahtjevi za označavanje, pakovanje, prezentaciju i supstance čije je stavljanje na tržište ili korišćenje u ishrani životinja ograničeno ili zabranjeno.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

1) **dodatak hrani** za životinje su supstance, mikroorganizmi ili proizvodi, osim hraniva i premiksa, koji se dodaju hrani za životinje radi postizanja povoljnog uticaja na svojstva hrane za životinje, proizvode životinjskog porijekla, životnu sredinu prilikom uzgoja životinja, produktivnost i dobrobit životinja, želudačno-crijevnu floru za varenje hrane i zadovoljavanje nutritivnih potreba životinja;

2) **premiksi** su mješavine dodataka hrani za životinje ili mješavine jednog ili više dodatka hrani za životinje sa hranivima ili vodom kao nosačima, koji nijesu namijenjeni direktnoj ishrani životinja;

3) **pomoćna tehnološka sredstva** su sve materije koje se ne koriste kao hrana za životinje, a upotrebljavaju se pri preradi hrane za životinje ili hraniva u tehnološke svrhe tokom obrade ili prerade i koje mogu izazvati nenamjernu prisutnost rezidua tih materija ili njihovih derivata u gotovom proizvodu tokom tehnološkog postupka, pod uslovom da te rezidue nemaju negativno dejstvo na zdravlje ljudi, životinja ili životnu sredinu;

4) **dnevni obrok** je ukupna prosječna količina hrane za životinje koja zadovoljava ukupne dnevne potrebe životinje prema vrsti, starosnoj kategoriji i proizvodnom tipu, preračunata na sadržaj vlage od 12%;

5) **peroralno hranjenje životinja** je unošenje hrane u digestivni trakt životinja preko usta, radi zadovoljenja potreba u ishrani životinja i/ili održavanja produktivnosti zdravih životinja;

6) **životinja koja se koristi za proizvodnju hrane** je životinja koja se hrani, uzgaja ili drži radi proizvodnje hrane za ishranu ljudi, uključujući i pojedine životinje koje se ne koriste za ishranu ljudi, ali pripadaju životinjskoj vrsti koja se uobičajeno koristi za ishranu ljudi;

7) **životinja koja se ne koristi za proizvodnju hrane** je životinja koja se hrani, uzgaja i drži, ali se ne koristi za ishranu ljudi, poput krznašica, kućnih ljubimaca i životinja koje se drže u laboratorijama, zoološkim vrtovima ili cirkusima;

8) **krznašice** su životinje koje se drže ili uzgajaju za proizvodnju krzna, a ne koriste za proizvodnju hrane i za ishranu ljudi;

9) **hraniva (feed materials)** su proizvodi biljnog ili životinjskog porijekla koji služe za zadovoljenje hranidbenih potreba u izvornom obliku, svježi, konzervirani ili dobijeni industrijskom preradom, organske ili neorganske supstance koje sadrže ili ne sadrže dodatke hrani za životinje, a namijenjene su za peroralnu ishranu životinja direktno ili nakon prerade za pripremu smješa ili kao nosači premiksa;

10) **krmna smješa (compound feed)** je mješavina najmanje dva hraniva sa dodacima hrani za životinje ili bez njih, namijenjena peroralnoj ishrani životinja i može biti potpuna ili dopunska;

11) **potpuna krmna smješa (complete feed)** je krmna smješa koja svojim sastavom u potpunosti zadovoljava dnevni obrok životinje;

12) **dopunska krmna smješa** je mješavina hrane za životinje sa visokim sadržajem određenih materija koja je po sastavu dovoljna kao dnevni obrok za životinju samo ako se koristi u kombinaciji sa drugom hranom za životinje;

13) **mineralna mješavina** je dopunska krmna smješa koja sadrži najmanje 40% sirovog pepela;

14) **zamjena za mlijeko** je krmna smješa koja se daje u suvom obliku ili nakon razrjeđivanja u određenoj količini tečnosti i namijenjena je ishrani mladih životinja kao dopuna ili zamjena za mlijeko poslije kolostruma ili za hranjenje tih životinja namijenjenih klanju (teladi, jagnjadi ili jaradi);

15) **nosač** je supstanca koja se koristi za otapanje, razrjeđivanje, raspršivanje ili drugu fizičku promjenu dodatka hrani za životinje, bez izmjene funkcije dodatka;

16) **posebna nutritivna namjena** je zadovoljenje nutritivnih potreba životinja kod kojih je proces varenja, apsorpcije ili metabolizma promijenjen ili bi mogao biti privremeno ili nepovratno narušen;

17) **hrana za životinje za posebne nutritivne potrebe** je hrana za životinje, osim medicinirane hrane za životinje koja može zadovoljiti određenu nutritivnu potrebu životinje posebnim sastavom ili postupkom proizvodnje i koja se razlikuje od obične hrane za životinje;

18) **kontaminirana hrana za životinje** je hrana za životinje koja prelazi propisane granične vrijednosti nepoželjnih supstanci;

19) **minimalni rok trajanja hrane** za životinje je period tokom kojeg proizvođač garantuje da ta hrana skladištena u odgovarajućim uslovima zadržava svoja označena svojstva, a hrana koja sadrži više sastojaka različitih rokova trajanja, minimalni rok trajanja je rok trajanja onog sastojka koji ima najkraći rok upotrebe;

20) **šarža ili serija** je određena količina hrane za životinje koja ima zajednička svojstva (porijeklo, vrstu hrane za životinje, vrstu pakovanja, subjekta koji pakuje hranu za životinje, pošiljaoca ili oznaku), a u slučaju proizvodnog procesa je jedinica proizvodnje iz pojedinog objekta koji koristi jedinstvene proizvodne parametre ili više takvih jedinica kada se proizvode u neprekinutom nizu i zajedno skladište;

21) **označavanje** je navođenje riječi, podataka, zaštitnih znakova, zaštićenih imena, slika ili simbola na hrani za životinje ili stavljanje informacija koje se odnose ili prate tu hranu za životinje na pakovanjima, kontejnerima, obavještenjima, oznakama, dokumentima, prstenovima, primesama ili putem interneta radi prezentovanja hrane za životinje;

22) **oznaka je markica**, zaštitni znak, pečat, slikom ili na drugi način napisan, odštampan, istaknut,

utisnut ili pričvršćen na pakovanju ili posudi/kontejneru u kojem se nalazi hrana za životinje;

23) **prezentacija hrane** je način predstavljanja hrane za životinje u okruženju u kojem je izložena.

Zahtjevi za stavljanje na tržište i korišćenje hrane za životinje

Član 3

Pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje proizvodi i/ili stavlja na tržište hranu za životinje (u daljem tekstu: subjekat poslovanja) dužan je da stavlja na tržište samo hranu za životinje koja ispunjava zahtjeve date u Prilogu 1 koji je sastavni dio ove uredbe.

Zahtjevi za označavanje i pakovanje hrane za životinje

Član 4

Subjektat poslovanja dužan je da stavlja na tržište samo hranu za životinje koja je označena i pakovana u skladu sa Prilogom 2 koji je sastavni dio ove uredbe.

Novčane kazne

Član 5

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako;

1) stavlja na tržište hranu za životinje koja ne ispunjava zahtjeve date u Prilogu 1 koji je sastavni dio ove uredbe (član 3);

2) stavlja na tržište hranu za životinje koja nije označena i/ili pakovana u skladu sa Prilogom 2 koji je sastavni dio ove uredbe (član 4).

(2) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 1.000 eura.

(3) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 1.000 eura.

(4) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 3.000 eura.

Stupanje na snagu

Član 6

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. juna 2017. godine.

Broj: 08-2179

Podgorica, 8. septembra 2016. godine

Vlada Crne Gore

Predsjednik,

Milo Đukanović, s.r.

Prilog 1

Zahtjevi za stavljanje na tržište hrane za životinje

(1) Hrana za životinje koja se stavlja na tržište treba da ispunjava sljedeće zahtjeve:

- 1) da je bezbjedna;
- 2) da nema negativan uticaj na dobrobit životinja i životnu sredinu;
- 3) da ispunjava propisane zahtjeve za hraniva i krmne smješe u skladu sa katalogom;
- 4) da ne sadrži i ne sastoji se od supstanci čije je stavljanje na tržište ili korišćenje u ishrani životinja ograničeno ili zabranjeno i to:
 - a) sadržaj digestivnog trakta nakon pražnjenja ili uklanjanja digestivnog trakta bez obzira na način obrade ili miješanja, izmet i urin;
 - b) kožu i otpad od kože koji su obrađeni sredstvima za štavljenje;
 - c) sjemenski i sadni materijali koji je nakon žetve tretiran sredstvima za zaštitu bilja i njihove nusproizvode;
 - đ) drvo, piljevina ili druge materije porijeklom od drveta koje su obrađivane sredstvima za zaštitu drveta;
 - e) otpad dobijen pri prečišćavanju komunalnih, sanitarnih i tehnoloških otpadnih voda;
 - f) komunalni otpad, osim katering otpada (kućni otpad).

(2) Hraniva ili i krmne smješe koja se stavljaju na tržište treba, da pored zahtjeva iz stava 1 ovog priloga, ispunjavaju i sljedeće zahtjeve:

- 1) da hraniva ne sadrže hemijske nečistoće koje nastaju tokom njihovog proizvodnog procesa ili potiču od pomoćnih tehnoloških sredstava u skladu sa katalogom hraniva;
- 2) da botanička čistoća hraniva nije manja od 95%, osim ako je katalogom hraniva određeno drugačije, s tim da botaničke nečistoće mogu biti nečistoće biljnih materijala bez negativnih uticaja na životinje (slama i sjemenke drugih kultivisanih vrsta ili korova) ili rezidue drugih sjemenki ili plodova uljarica dobijenih iz proizvodnog procesa i da ne prelaze 0,5% za svaku vrstu sjemenki ili plodova uljarica;
- 3) da sadržaj gvožđa u zamjeni za mlijeko za telad težine od 70 kg ili manje, je najmanje 30 mg/kg u potpunij krmnoj smješi sa sadržajem vlage od 12%;
- 4) da se na označi navede da za hraniva koja se koriste kao denaturanti ili kao vezivi drugih hraniva da procenat veziva ne smije prelaziti 3% od ukupne težine hraniva;
- 5) da količina pepela nerastvorljivog u hornoj kisjelinu ne prelazi 2,2% suve materije a količina pepela veća od 2,2% dozvoljena je samo ako je količina pepela navedena na oznaci:
 - a) hraniva;
 - b) krmnih smješa koje sadrže odobrena mineralna veziva;
 - c) mineralnih mješavina;
 - d) krmnih smješa koje sadrže više od 50% riže ili nusproizvoda šećerne repe;
 - e) krmnih smješa koje su namijenjene uzgoju riba sa sadržajem ribljeg brašna većim od 15%;
- 6) da je udio vlage u hrani za životinje naveden u oznaci ako vlaga prelazi:
 - a) 5% u mineralnim mješavinama koje ne sadrže organske materije;
 - b) 7% u zamjeni za mlijeko i drugim krmnim smješama sa sadržajem mliječnih proizvoda većim od 40%;
 - c) 10% u mineralnim mješavinama koje sadrže organske materije;

d) 14% u ostaloj hrani za životinje.

(3) Hraniva i dopunske krmne smješe mogu se stavljati na tržište samo ako ne sadrže dodatke hrani za životinje u količini 100 puta višoj od propisane najviše količine tog dodatka u potpunoj krmnoj smješi ili pet puta višoj u slučaju kokcidiostika i histomonostatika u skladu sa namjenom korišćenja tog dodatka hrani za životinje.

(4) Količina dodatka koja je 100 puta viša od propisane najviše količine u potpunoj krmnoj smješi može biti veća ukoliko ispunjava zahtjeve u pogledu sastava za posebne nutritivne potrebe.

Prilog 2

Zahtjevi za označavanje i pakovanje hrane za životinje

Opšti zahtjevi za označavanje hrane za životinje

Dio I

(1) Na oznaci hrane za životinje navode se sastav ili svojstva hrane za životinje, uključujući količine udjela hraniva u krmnim smješama izraženim u procentima.

(2) Podaci o sastavu i/ili određenim svojstvima hrane na oznaci hrane za životinje obezbjeđuju se na osnovu proizvođačke specifikacije i/ili laboratorijskih ispitivanja te hrane.

(3) Na oznaci i prilikom prezentacije hraniva i krmnih smješa navode se samo tvrdnje koje se odnose na jačanje i zaštitu fiziološkog stanja životinja.

(4) Na oznaci hraniva i krmnih smješa ne smiju se navoditi tvrdnje o:

1) sprječavanju, tretiranju ili liječenju bolesti životinja, osim odobrenih kokcidiostatika i histomonostatika;

2) posebnim nutritivnim potrebama.

Pojedini podaci pri označavanju hrane za životinje

Dio II

(1) Hraniva ili krmne smješe koje se stavljaju na tržište u rasutom stanju ili u nezatvorenim pakovanjima ili kontejnerima, treba da prati dokument koji sadrži sve obavezne podatke utvrđene ovim prilogom.

(2) Pojedini podaci za hraniva ili krmne smješe koja se stavljaju na tržište u rasutom stanju ili u nezatvorenim pakovanjima ili kontejnerima treba da se istaknu na vidljivom mjestu i u cijelosti na pakovanju, posudi/kontejneru ili oznaci koja je na njima pričvršćena ili na pratećem dokumentu na jasan, čitljiv i neizbrisiv način na službenom jeziku.

(3) Podaci iz stava 2 ovog dijela moraju biti uočljivi i ne smiju biti prekriveni drugim podacima i treba da su prikazani bojom, tipom i veličinom slova koja ne naglašava pojedine podatke, osim ako ukazuju na određena upozorenja.

Obavezni podaci za označavanje hraniva i krmnih smješa

Dio III

Hraniva i krmne smješe treba da na oznaci sadrže sljedeće obavezne podatke:

1) vrstu hrane za životinje: "hranivo", potpuna krmna smješa" ili "dopunska krmna smješa", a može se koristiti i drugi naziv:

- a) za "potpune krmne smješe" naziv potpuna zamjena za mlijeko", kada je to moguće;
 - b) za "dopunske krmne smješe" nazivi: "mineralna mješavina" ili "dopunska zamjena za mlijeko", kada je to moguće;
 - c) "potpuna krmna smješa" ili "dopunska krmna smješa" može se zamijeniti nazivom krmna smješa" za kućne ljubimce osim mačaka i pasa;
- 2) naziv i sjedište odnosno ime i adresu subjekta poslovanja (proizvođača);
- 3) veterinarski kontrolni broj za objekat (ako podliježe odobravanju u skladu sa Zakonom o bezbjednosti hrane);
- 4) broj šarže ili serije;
- 5) neto količinu izraženu u jedinici mase za čvrste proizvode ili u jedinicama zapremine za tečne proizvode;
- 6) naziv "dodaci" sa popisom dodataka hrani za životinje; i
- 7) sadržaj vlage u skladu sa stavom 2 tačka 6 Priloga 1 ove uredbe.

Posebni zahtjevi za označavanje hraniva

Dio IV

(1) Na oznaci hraniva pored obaveznih podataka iz Dijela III ovog priloga navode se i sljedeći podaci:

- 1) naziv hraniva u skladu sa katalogom hraniva; i
 - 2) vrste hraniva u skladu sa Dijelom XIII ovog priloga;
- (2) Na oznaci hraniva koja sadrže dodatke hrani za životinje navode se i sljedeći podaci:
- 1) vrste životinja za koje je hranivo namijenjeno ako dodaci hrani za životinje nijesu odobreni za sve vrste životinja ili kada su odobreni samo za određenu vrstu životinja u najvećoj dozvoljenoj količini;
 - 2) uputstvo za pravilno korišćenje;
 - 3) rok trajanja za dodatke hrani za životinje, osim za tehnološke dodatke.

Posebni zahtjevi za označavanje krmnih smješa

Dio V

(1) Pored podataka iz Dijela III ovog priloga, na oznaci krmnih smješa koje se stavljaju na tržište navode se i sljedeći podaci:

- 1) vrsta životinja za koje je krmna smješa namijenjena;
 - 2) uputstvo za pravilno korišćenje;
 - 3) rok trajanja:
- a) "upotrijebiti do..." nakon čega se navodi datum koji označava određeni dan, za hranu za životinje koja je zbog procesa razgradnje lako kvarljiva;
 - b) "najbolje upotrijebiti do..." nakon čega se navodi datum koji označava određeni mjesec, a ako je na oznaci naveden datum proizvodnje, datum koji označava rok trajanja može se označiti i kao "... (vremenski period u danima ili mjesecima) nakon datuma proizvodnje";

4) naziv "sastav" sa popisom hraniva od kojih je sastavljena hrana za životinje uz navođenje svakog pojedinačnog hraniva i odnosa količina pojedinačnih hraniva prema opadajućem nizu po težini, koje je izračunato na osnovu učešća suve materije u krmnoj smješi, a može sadržati i maseni sadržaj izražen u procentima koji se iskazuje na sijedeći način:

a) naziv i količinsko učešće hraniva izraženo u procentima označava se ako je njegova prisutnost navedena na oznaci riječju, slikom ili grafičkim prikazom;

b) ako na oznaci nijesu procentualno navedeni količinski djelovi hraniva u krmnoj smješi za životinje koje se koriste za proizvodnju hrane za ishranu ljudi, proizvođač na zahtjev kupca dostavlja podatke o količinskom sastavu u rasponu od $\pm 15\%$ vrijednosti prema recepturi hrane za životinje;

c) ako su krmne smješe namijenjene životinjama koje se ne koriste za proizvodnju hrane, osim krznaša, naziv hraniva može se zamijeniti nazivom vrste hraniva.

5) iz Dijela XIV i XV ovog priloga, prema potrebi.

(2) Na mješavine cijelog zrna žitarica, semenki i plodova ne navode se podaci iz stava 1 tačka 5 ovog dijela.

Dodatni zahtjevi za označavanje hrane za životinje za posebne nutritivne potrebe

Dio VI

Na oznaci hrane za životinje za posebne nutritivne potrebe pored podataka iz Dijela II, III, IV i V ovog priloga navode se i sljedeći podaci:

1) naziv "dijetetski" isključivo za hranu za životinje za posebne nutritivne potrebe, uz naziv hrane za životinje iz stava 1 tačka 1 Dijela III ovog priloga;

2) namjena korišćenja.

Označavanje hrane za kućne ljubimce

Dio VII

Na oznaci hrane za kućne ljubimce navodi se telefonski broj ili drugo odgovarajuće sredstvo komunikacije, kako bi se kupcu omogućilo dobijanje dodatnih informacija o pojedinim podacima i to o:

1) dodacima hrani za životinje koji su sadržani u hrani za kućne ljubimce;

2) hranivima sadržanim u hrani za kućne ljubimce.

Dodatni zahtjevi za označavanje pojedinih podataka na hrani za životinje

Dio VIII

(1) Sadržaj ili količine pojedinih sastojaka koje se navode na oznaci za hranu za životinje odnose se na ukupnu težinu hrane za životinje.

(2) Minimalni rok upotrebe navodi se brojčanom oznakom datuma sljedećim redosledom: dan, mjesec i godina, a oblik brojčane oznake navodi se skraćenicom: "DD/MM/GG".

(3) U uputstvima za upotrebu krmnih smješa i hraniva u kojima dodaci prelaze najviše dozvoljene količine za potpunu krmnu smješu navodi se najveća količina radi praćenja najviših dozvoljenih količina podataka hrani za životinje u dnevnom obroku i to:

1) u gramima ili kilogramima ili jedinicama zapremine krmne smješe i hraniva po životinji po danu; ili

2) kao procenat u dnevnom obroku; ili

3) po kilogramu krmne smješe ili procentu u krmnoj smješi.

(4) Na oznaci hrane za životinje koje se ne koriste u ishrani ljudi naziv "sirove bjelančevine" može se zamijeniti nazivom "bjelančevine", naziv "sirova ulja i masti" nazivom "sadržaj masti", a naziv "sirovi pepeo" nazivom "ostatak nakon sagorijevanja" ili "neorganske materije" bez uticaja na metode ispitivanja.

(5) Na oznaci hrane za kućne ljubimce može se koristiti naziv: "hrana za kućne ljubimce".

Označavanje hrane za životinje koja ne ispunjava propisane zahtjeve

Dio IX

(1) Hrana za životinje koja je kontaminirana označava se kao "hrana za životinje sa previsokim sadržajem nepoželjne materije" sa navođenjem naziva te materije.

(2) Hrana za životinje iz stava 1 ovog dijela, može se koristiti za ishranu životinja samo nakon sprovođenja postupka detoksikacije ili odgovarajućeg postupka čišćenja.

Odstupanja za označavanje hrane za životinje

Dio X

(1) Podaci o veterinarskom kontrolnom broju objekta, broju šarže ili serije i neto količini izraženoj u jedinici mase odnosno zapremine i sadržaju vlage ne navode se na oznaci za hraniva koja ne sadrže dodatke hrani za životinje, osim konzervanasa ili silažnih dodataka koje su isporučene direktno korisniku hrane za životinje za upotrebu na sopstvenom gazdinstvu.

(2) Kada se krmna smješa sastoji od najviše tri hraniva na oznaci se ne navode podaci o vrstama životinja kojima je krmna smješa namijenjena i uputstva za upotrebu kada su hraniva jasno navedena na oznaci.

(3) Za hraniva ili krmne smješe koja se prodaju u rasutom stanju do 20 kg podaci iz Dijela III, IV i V ovog priloga ističu se na prodajnom mjestu.

(4) Za hranu za kućne ljubimce koja se prodaje u pakovanjima iz nekoliko kontejnera do 10 kg, podaci iz stava 1 tač. 2, 4 i 7 Dijela III ovog priloga i stava 1 tač. 2, 3, 4 i 5 Dijela V ovog priloga navode se samo na spoljašnjem pakovanju.

Odstupanja za označavanje sastava hraniva ili krmnih smješa

Dio XI

(1) Količine sastojaka u hranivima ili krmnim smješama u odnosu na vrijednosti navedene na oznaci mogu odstupati:

1) za sirovo ulje i masti, sirove bjelančevine i sirovi pepeo:

a) $\pm 3\%$ od ukupne mase ili zapremine za označeni sadržaj 24% ili više;

b) $\pm 12,5\%$ od označenog sadržaja ako je označeni sadržaj od 8% do 24%;

c) $\pm 1\%$ od ukupne mase ili zapremine ako je označeni sadržaj manji od 8%:

2) za sirova vlakna, šećeri skrob:

a) $\pm 3,5\%$ od ukupne mase ili zapremine ako je označeni sadržaj 20% ili više;

b) $\pm 17,5\%$ od označenog sadržaja ako je označeni sadržaj od 10% do 20%;

- c) $\pm 1,7\%$ od ukupne mase ili zapremine ako je označeni sadržaj manji od 10% ;
- 3) za kalijum, pepeo nerastvorljiv u hlorovodoničnoj kiselini, ukupni fosfor, natrijum, kalijum i magnezijum:
- a) $\pm 1\%$ od ukupne mase ili zapremine ako je označeni sadržaj 5% ili više;
- b) $\pm 20\%$ od označenog sadržaja ako je označeni sadržaj od 1% do 5% ;
- c) $\pm 0,2\%$ od ukupne mase ili zapremine ako je označeni sadržaj manji od 1% ;
- 4) za vlagu:
- a) $\pm 8\%$ od označenog sadržaja ako je označeni sadržaj $12,5\%$ ili više;
- b) $\pm 1\%$ od ukupne mase ili zapremine ako je označeni sadržaj od 5% do $12,5\%$;
- c) $\pm 20\%$ od označenog sadržaja ako je označeni sadržaj od 2% do 5% ;
- d) $\pm 0,4\%$ od ukupne mase ili zapremine ako je označeni sadržaj manji od 2% .
- 5) za energetske vrijednosti i vrijednosti bjelančevina, ako dozvoljena odstupanja nijesu propisana, primjenjuju se odstupanja: za energetska vrijednost 5% ; za vrijednost bjelančevina 10% .
- (2) U hrani za kućne ljubimce količina sirovog ulja, sirove masti i sirovih bjelančevina može odstupati $\pm 2\%$ od ukupne mase ili zapremine za označeni sadržaj 16% .

Odstupanje za označavanje dodataka u hranivima ili krmnim smjesama

Dio XII

Sadržaj dodataka za hranu životinje u hranivu ili krmnoj smjesi koji je manji od sadržaja navedenog na oznaci može odstupati:

- 1) 10% od označenog sadržaja ako je označeni sadržaj 1000 jedinica ili više;
- 2) 100 jedinica ako je označeni sadržaj od 500 do 1000 jedinica;
- 3) 20% od označenog sadržaja ako je označeni sadržaj od jedne do 500 jedinica;
- 4) $0,2$ jedinice ako je označeni sadržaj od $0,5$ do 1 jedinice;
- 5) 40% od označenog sadržaja ako je označeni sadržaj manji od $0,5$ jedinica.

Obavezno označavanje vrste hraniva

Dio XIII

	Vrsta hraniva	Obavezno se označavaju
1.	Voluminozna hraniva	Sirove bjelančevine, ako je sadržaj $> 10\%$ Sirova vlakna
2.	Zrnevlje žitarica	
3.	Proizvodi i sporedni proizvodi zrnevlja žitarica	Skrob, ako je sadržaj $> 20\%$ Sirove bjelančevine, ako je sadržaj $> 10\%$ Sirova ulja i masti, ako je sadržaj $> 5\%$ Sirova vlakna
4.	Sjemenke i plodovi uljarica	

5.	Proizvodi i nusproizvodi sjemenki i plodova uljarica	Sirove bjelančevine, ako je sadržaj > 10% Sirova ulja i masti, ako je sadržaj > 5 % Sirova vlakna
6.	Zrnevlje mahunarki	
7.	Proizvodi i nusproizvodi zrnevlja mahunarki	Sirove bjelančevine, ako je sadržaj > 10% Sirova vlakna
8.	Gomolji, korijenje	
9.	Proizvode i nusproizvodi gomolja i korijenja	Skrob Sirova vlakna Pepeo nerastvorljiv u HCl, ako je sadržaj > 3,5% suve materije
10.	Proizvodi i sporedni proizvod prerade šećerne repe	Sirova vlakna, ako je sadržaj > 15% Ukupni šećer, izražen kao saharoza Pepeo nerastvorljiv u HCl, ako je sadržaj > 3, 5% suve materije
11.	Proizvodi i sporedni proizvodi prerade šećerne trske	Sirova vlakna, ako je sadržaj > 15% Ukupni šećer, izražen kao saharoza
12.	Ostale sjemenke i plodovi, njihovi proizvodi i sporedni proizvod, osim proizvoda iz tač. 2. do 7. ovog dijela	Sirove bjelančevine Sirova vlakna Sirova ulja i masti, ako je sadrži > 10%
13.	Ostale biljke, njihovi proizvod i sporedni proizvod, osim proizvoda iz tač. 8. do 11. ovog djela	Sirove belančevine, ako je sadržaj > 10% Sirova vlakna
14.	Proizvod od mlijeka i nusproizvodi	Sirove bjelančevine vlaga, ako je sadržaj > 5% Laktoza, ako je udio >10%
15.	Proizvod i nusproizvod od kopnenih životinja	Sirove bjelančevine, ako je sadržaj > 10% Sirova ulja i masti, ako je sadržaj > 5 % Vlaga, ako je sadržaj > 8%
16.	Ribe, ostale morske životinje, njihovi proizvod i nusproizvod	Sirove bjelančevine, ako je sadržaj > 10% Sirova ulja i masti, ako je sadržaj > 5% Vlaga, ako je udio > 8%
17.	Minerali	Kalcijum Natrijum Fosfor Ostali relevantni minerali
18.	Ostalo	Sirove bjelančevine, ako je sadržaj > 10% Sirova vlakna Sirova ulja i masti, ako je sadržaj > 10% Skrob, ako je sadržaj > 30% Ukupni šećer, tražen kao saharoza, ako je sadržaj > 10% Pepeo nerastvorljiv u HCl, ako je sadržaj > 3,5% suve materije

Označavanje hraniva i krmnih smješa za životinje koje se koriste za proizvodnju hrane za ishranu ljudi

Dio XIV

A. Označavanje dodataka hrani za životinje

(1) Za dodatke hrani za životinje navodi se naziv, dodata količina, identifikacioni broj i naziv funkcionalne grupe i to:

- 1) maksimalne dozvoljene količine za svaku vrstu životinja:
- 2) dodaci koji pripadaju "zootehničkim dodacima" i "kokcidiostaticima i histomonostaticima";
- 3) dodaci koji pripadaju "urei i njenim derivatima".

(2) Kada dodatak hrani za životinje pripada jednoj ili više funkcionalnih grupa, navodi se ona funkcionalna grupa prema osnovnoj funkciji te vrste hrane za životinje.

B. Označavanje analitičkog sastava

(1) Analitički sastav krmnih smješa za životinje koje se koriste za proizvodnju hrane za ishranu ljudi označava se u skladu sa Tabelom 1.

Tabela 1:

Hrana za životinje	Analitički sastav i vrijednosti	Vrste životinja
Potpuna krmne smješe	Sirove bjelančevine Sirova vlakna Sirova ulja i masti Sirovi pepeo Lizin Metionin Kalcijum Natrijum Fosfor	Sve vrste Sve vrste Sve vrste Sve vrste Svinje i živina Svinje i živina Sve vrste Svinje i živina Sve
Dopunske krmne smješe (mineralne mješavine)	Lizin Metionin Kalcijum Natrijum Fosfor Magnezijum	Svinje i živina Svinje i živina Sve vrste Sve vrste Sve vrste Preživari
Ostale dopunske krmne smješe	Sirove bjelančevine Sirova vlakna Sirova ulja i masti Sirovi pepeo Lizin Metionin Kalcijum > 5% Natrijum Fosfor > 2% Magnezijum 0,5%	Sve Sve vrste Sve vrste Sve vrste Svinje i živina Svinje i živina Sve vrste Sve vrste Sve vrste Preživari

(2) Ako su aminokisjeline, vitamini i/ili elementi u tragovima navedeni moraju se označiti u ukupnoj količini.

Označavanje hraniva i krmnih smješa za životinje koje se ne koriste za proizvodnju hrane

Dio XV

A. Označavanje dodataka hrani za životinje

(1) 2a dodatke hrani za životinje navodi se naziv, dodata količina, identifikacioni broj i naziv funkcionalne grupe i to:

- 1) maksimalne dozvoljene količine za svaku vrstu životinja:
- 2) dodaci koji pripadaju "zootehničkim dodacima" i "kokcidiostaticima i histomonostaticima";
- 3) dodaci koji pripadaju "urei i njenim derivatima".

(2) Kada dodatak hrani za životinje pripada jednoj ili više funkcionalnih grupa, navodi se ona funkcionalna grupa prema osnovnoj funkciji te vrste hrane za životinje.

B. Označavanje analitičkog sastava

(1) Analitički sastav krmnih smješa za životinje koje se ne koriste za proizvodnju hrane za ishranu ljudi označava se u skladu sa Tabelom 2.

Tabela 2:

Hrana za životinje	Analitički sastav	Vrsta životinja
Potpune krmne smjese	- Sirove bjelančevine - Sirova vlakna - Sirova ulja i masti - Sirovi pepeo	Mačke, psi i krznašice Mačke, psi i krznašice Mačke, psi i krznašice Mačke, psi i krznašice
Dopunske krmne smješe (mineralne mješavine)	- Kalcijum - Natrijum - Fosfor	Sve vrste Sve vrste Sve vrste
Ostale dopunske krmne smješe	- Sirove bjelančevine - Sirova vlakna - Sirova ulja i masti - Sirovi pepeo	Mačke, psi i krznašice Mačke, psi i krznašice Mačke, psi i krznašice Mačke, psi i krznašice

(2) Ako su aminokiseline, vitamini i/ili elementi u tragovima navedeni moraju se označiti u ukupnoj količini.

Označavanje hrane za kućne ljubimce

Naziv hraniva	Naziv pojedinog hraniva
1. Meso i prerađevine životinjskog porijekla	Svi mesnati dijelovi zaklanih toplokrvnih kopnenih životinja, svježi ili konzervirani odgovarajućim postupkom prerade, i svi proizvodi i prerađevine dobijene preradom trupa ili dijelova trupa toplokrvnih kopnenih životinja
2. Mlijeko i proizvodi od mlijeka	Svi proizvodi od mlijeka i svježi ili konzervirani odgovarajućim postupkom obrade i njihove prerađevine nastale tokom prerade
3. Jaja i proizvodi od jaja	Svi proizvodi od jaja svježi ili konzervirani odgovarajućim postupkom obrade i njihove prerađevine nastale tokom prerade
4. Ulja i masti	Sva ulja životinjskog i biljnog porijekla i masti
5. Kvasci	Svi kvasci čije su ćelije usmrćene i osušene
6. Ribe i prerađeni proizvodi ribarstva	Ribe ili dijelovi riba, svježi ili konzervirani odgovarajućim postupkom obrade i njihove prerađevine nastale tokom prerade
7. Žitarice	Sve vrste žitarica bez obzira na njihov oblik ili proizvod dobijeni od brašnog endosperma
8. Povrće	Sve vrste povrća i mahunarki, svježi ili konzervirani odgovarajućim postupkom prerade
9. Prerađevine biljnog porijekla	Proizvodi nastali obradom biljnih proizvoda, naročito žitarica, povrća, mahunarki i sjemenki uljarica
10. Ekstrakti biljnih bjelančevina	Svi proizvodi biljnog porijekla u kojima su bjelančevine koncentrovane odgovarajućim postupkom i koji sadrže najmanje 50% sirovih bjelančevina u suvoj materiji i koji se mogu preoblikovati (teksturirati)
11. Minerali	Sve anorganske materije prikladne za ishranu životinja
12. Različiti šećeri	Sve vrste šećera
13. Voće	Sve vrste voća svježeg ili konzervisanog voća odgovarajućim postupkom
14. Orašasti plodovi	Sva jezgra orašastih plodova
15. Sjemenke	Sve vrste cijelih ili grubo drobljenih sjemenki
16. Alge	Alge, svježe ili konzervirane odgovarajućim postupkom
17. Mekušci i rakovi	Sve vrste mekušaca, rakova i školjki, svježi ili konzervirani odgovarajućim postupkom obrade i njihove prerađevine nastale tokom prerade
18. Insekti	Sve vrste insekata i njihovih razvojnih stadijuma
19. Proizvodi pekarstva	Sve vrste hljeba, kolača, keksa i proizvoda od tjestenine

Pakovanje hrane za životinje

Dio XVII

- (1) Hraniva i krmne smješe pakuju se u zatvorenim pakovanjima ili kontejnerima.
- (2) Pakovanja ili kontejneri treba da budu zatvoreni tako da se prilikom otvaranja pakovanja ili kontejnera mjesto zatvaranja trajno ošteti i ne može se ponovno upotrijebiti;
- (3) Na tržište se može stavljati u rasutom stanju ili u nezatvorenim pakovanjima ili kontejnerima sljedeća hrana u za životinje:

- 1) hraniva;
- 2) krmne smješe dobijene isključivo miješanjem zrna ili cijelih plodova;
- 3) krmne smješe između proizvođača krmnih smješa;
- 4) krmne smješe direktno od proizvođača korisniku hrane za životinje;
- 5) krmne smješe od proizvođača do objekta za pakovanje;
- 6) krmne smješe koje ne prelaze 50 kg težine, a namijenjene su krajnjem korisniku i uzimaju se direktno iz zatvorenog pakovanja ili kontejnera;
- 7) blokovi za lizanje.